

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בבא בתרא פח-א

עניין: קללות דפרשת כי-תבוא

זהר חדש כי תבא דף נט ע"ב

השתא לגלאה לצדיקייא מלין אלין. אבל כך אמר קב"ה בקללות קדמאין אית ל"ב קראי וכלהו לקביל שבילי דאורייתא. בקללות בתראי אית בהו. נ"ג קראי ט) לקביל פרשיין ואורחין דאורייתא. בגלות קדמאה דבית ראשון עברו ישראל אינון שבילין סתימין דסתרא אתגלי חובביהו ואתגלי קיצא דילהון ונחמתא ואבטחותא דילהון. בגלות בתראה דבית שני עברו ישראל ג"ן פרשיות יא) אורחין דאתגליין אסתים חובביהו ואסתים קיצייהו ולא כתיב בהו הבטחות ונחמות. אדהכי עבר חד רוחא ואפריש לון וסליק אליהו גו לגלא דנורא ואשתאר רבי שמעון ובכי ואדמוך אפיתחא דמערתא אדהכי אתא אליהו ז"ל יב) אמר קום רבי שמעון אתער משנתך זכאה חולקך דקב"ה בעי ביקרך כל הבטחות ונחמות דישראל בהני קללות כתיבי. פוק וחזי מלכא דרחים לבריה ואע"ג דלטייה ואלקיה רחימו דמעוי עליה כד אחזי רוגזא תקיף כדון רחמנותא עליה. כך קב"ה אע"ג דלייט מלוי ברחימו. אתחויין באתגלייא לווטין ואינון טבוון סגיאן בגין דאלין קללות ברחימו הוה מה דלא הוה: כן באינון קדמאין דכלהו הוה בדינא תקיף. באלין אית דינא ורחימו כאבא דרחים על בריה ורצועה דמלקיותא נקיט בידיה עביד נהימו סגיא וקלין רברבין ומלקיותא קלילין ברחמי. וקשיא מכל אינון קללות דא

ויחשבון ישראל דבזמנא דא יתאבדון ואינון זביגין לבעלי דבביהון הה"ד [דברים שם] והתמכרתם שם. ונמכרתם לא כתיב אלא והתמכרתם בלבכון תחשכון דאתון זביגין ולא הכי דהא אין קונה כתיב א). ולית מאן דיכיל לשלטאה עליהו. וכל דא לסוף יומיאי ותלייא כולא בתיובתא וכולא סתים כמה דכתיב [שם כ"ט ח] למען תשכילו את כל אשר תעשון מאן דאית ליה לבא יסתכל וידע לאתבא למאריה. אמר ליה ר' שמעון באן

מהר"ל חידושי אגדות

ומה שברכס בכ"ב ברכות יש לך לדעת כי התורה היא מן הש"י והתחלת התורה שהיא מן הש"י הוא כ"ב נגד כ"ב אותיות שהם התחלת התורה ומפני כי התחלת התורה קרוב אל הש"י הוא עיקר המציאות וממנו באה הברכה שהיא המציאות אל העולם ולפיכך נתברכו מן הש"י אבל מה שהוא למטה אצל הש"י שהוא המחויב מציאות וזולתו אין מחויב המציאות. והדברים אשר הם מתרחקים ויורדים מדריגה אחר מדריגה הוא עד ח' וזה כי עד עשרה הם המדריגות זו למטה מזו והוא יתברך אשר הוא נבדל מהכל והוא משפיע הברכות והאדם שהוא מקבל הברכות ג"כ אינו בכלל א"כ הם ט' מדריגות זו למטה ולכך אצל הש"י אלו הם מתמעטים שאין בהם המציאות אצל הש"י שהוא מחויב ולכך קלם בשמונה נגד אלו ח' מדריגות שיש בהם ההעדר מן המציאות ולכך מהם הקללה מן הש"י. אבל משה שהוא אדם שהוא בהפך זה כי משה הוא למטה ואלו ח' מדריגות (הוא) [הן] עליה מלמטה למעלה ובהו האדם הוא מתקרב אל הש"י שאליו המציאות. והפך זה מדריגת התחלת התורה שהם כ"ב אותיות הוא רחוק מן אדם עד שהמעלה הזאת העליונה אין לאדם נחשב זה מציאות כלל וכאלו הוא נעדר ואין מציאות אל האדם שהוא בתחתונים ולפיכך הקללות הם נגד ההתחלה הזאת שאין לאדם מציאות בזאת המעלה. והברכות הם ח' כנגד ח' מעלות שהאדם מתעלה

אהל יעקב למגיד מדובנא

פרשת דברים

והנה שאלתי את פי מו"ר הוא רבינו הקדוש הגאון החסיד מו"ה אלי' מווילנא זצוק"ל מה ההבדל בין התורה הקדושה ובין משנה תורה ואמר לי כי הארבעה ספרים הראשונים היו נשמעים מפיי"הקב"ה בעצמו דרך גרונו של משה, לא כן ספר דברים היו ישראל שומעים את דברי הספר הזה כאשר שמעו דברי הנביאים אשר אחר משה אשר הקב"ה אמר אל הנביא היום וליום מחר הלך הנביא והשמיע החזון אל ישראל וא"כ בעת אשר דבר הנביא אל העם כבר היה נעתק ממנו הדבור האלהי, כן היה ספר דברים נשמע אל ישראל מפיי משה רבינו ע"ה בעצמו:

רבי צדוק הכהן פרי צדיק כי תבא אות יד

כל הצעמות ונחמות דישראל בהני קללות כתיבי פוק וחזי מלכא דרחים לבר' וכו' כך קוב"ה אע"ג דלייט מלוי ברחימו אתחזון באתגלייא לווטין ואינון טבוון סגיאן בגין דאלין קללות ברחימו הוה מה דלא הוה: כן באינון קדמאין דכלהו הוה בדינא תקיף. באלין אית דינא ורחימו כאבא דרחים על בריה ורצועה דמלקיותא נקיט בידיה עביד נהימו סגיא וקלין רברבין ומלקיותא קלילין ברחמי. וקשיא מכל אינון קללות דא

ויחשבון ישראל דבזמנא דא יתאבדון ואינון זביגין לבעלי דבביהון הה"ד [דברים שם] והתמכרתם שם. ונמכרתם לא כתיב אלא והתמכרתם בלבכון תחשכון דאתון זביגין ולא הכי דהא אין קונה כתיב א). ולית מאן דיכיל לשלטאה עליהו. וכל דא לסוף יומיאי ותלייא כולא בתיובתא וכולא סתים כמה דכתיב [שם כ"ט ח] למען תשכילו את כל אשר תעשון מאן דאית ליה לבא יסתכל וידע לאתבא למאריה. אמר ליה ר' שמעון באן

שאין אומרים ברכה על הפורעניות. אך הענין ע"פ מה שא' בנמי' (ר"ה י"ז): ר"ה רמי כתיב לדיק ה' בכל דרכיו וכתוב וחסד בכל מעשיו תחמלה לדיק ולבסוף חסד. והייט דהתורה טולה הם דרכיו של הקב"ה ובכל דרכיו הוא לדיק שכולך בדין ובמשפט וכמו שא' (פ"ז ד'): תורה דכתיב בה אמת וכו' אין הקב"ה עושה לפניו משוה"ד דין דלא כתיב ב' אמת הקב"ה עושה לפניו משוה"ד. אבל כשבא לכלל מעשה או הש"ת עושה לפניו משוה"ד וזה הפי' וחסד בכל מעשיו. ולכן על מעשה הש"ת לרדך על הרעה כעס שמברך על הטובה כיון דהמעשה הוא לפניו משוה"ד וכל דעביד רחמנא לטב עביד ומיבטי לקבילונהו בשמחה. משא"כ בפ' תוכחות שהם דרכיו של הקב"ה דרך המורה ובהם איט עושה לפניו משוה"ד רק כשיבא לדי מעשה או יעשה הש"ת לפניו משוה"ד ולא יהי' כן לכן שפיר אמרו איט בדין שיהי' בני מתקללין ואני מתברך וזה שא' רז"ל לפי שאין אומרים ברכה על הפורעניות. אבל במעשה באמת לא יהי' כן שיעשה הש"ת לפניו משוה"ד וכמו שא' בזה"ק (חי"ג ק"ד ב') מנו רחמוחא דילי' שרביטא בדי' תדיר לדברא ליה וכו' כאז שמוניף השבט להפחיד בנן שטיב דרכו. וע"ז אין אומרים ברכה על הפורעניות משא"כ במעשה עושה לפניו משוה"ד וכמו שא' וחסד בכל מעשיו. וזה הפי' שכתוב אצל קללות שכתבתי אי' בזה"מ (

